

Η γονιμότητα του άνδρα στο... μικροσκόπιο

23 Νοεμβρίου 2019, 12:11 | Υγεία | Ανάγνωση: 3 λεπτά

Φωτ.: ΑΡΧΕΙΟΥ EUROKINISSI/ ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Μπορεί να μοιάζει παράξενο, αλλά εδώ και πολλά χρόνια, κάθε φορά που ένα ζευγάρι έμπαινε στη διαδικασία να διερευνήσει το θέμα της γονιμότητας, το βάρος έπεφτε κυρίως στη γυναίκα. Η γυναίκα ήταν εκείνη που υποβάλλονταν σε εξονυχιστικές εξετάσεις, ενώ ο άνδρας σε έναν απλό έλεγχο. Γιατί συνέβαινε αυτό; «Μπορεί να είναι και θέμα προκατάληψης, αλλά το πρόβλημα που εντοπίζω εγώ ως επιστήμων, ήταν και παραμένει ακόμη η έλλειψη σωστής ενημέρωσης για την ανάγκη ελέγχου και της ανδρικής γονιμότητας», αναφέρει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ η Θεοδοσία Ζεγκινιάδου Βιολόγος Αναπαραγωγής - Υπεύθυνη μαθημάτων Εργαστηριακής Ανδρολογίας στην Ιατρική Σχολή Αθηνών.

Η κ. Ζεγκινιάδου εξηγεί ότι η Εργαστηριακή Ανδρολογία είναι μια επιστήμη που αναπτύχθηκε τα τελευταία χρόνια και αυτό εξηγεί την μέχρι σήμερα μονόπλευρη αντιμετώπιση στα ζευγάρια. Οι πληροφορίες όμως που μπορεί να παρέχει είναι πολλές και χρήσιμες για την σωστή αντιμετώπιση της υπογονιμότητας του ζευγαριού.

«Στη χώρα μας, για την ώρα, υπάρχουν λίγα σε αριθμό εξειδικευμένα κέντρα που μπορούν να ελέγχουν την γονιμότητα του άνδρα. Ο ενδελεχής εργαστηριακός έλεγχος του σπέρματος δεν είναι μια απλή υπόθεση. Τα αποτελέσματα που μπορεί να μας δώσει, πολλές φορές δίνουν τη λύση στο ζευγάρι, χωρίς να χρειαστεί να μπει στη διαδικασία της εξωσωματικής γονιμοποίησης, γλυτώνοντας κόπο, χρόνο, χρήμα και ενίστε ψυχική ταλαιπωρία. Φυσικά, δεν περιορίζεται μόνο στον τομέα της γονιμότητας, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις αφορά και άλλες παθήσεις» αναφέρει η κ. Ζεγκινιάδου στο ΑΠΕ-ΜΠΕ.

Η εκπαίδευση στην Εργαστηριακή Ανδρολογία στην Ελλάδα

«Στην Ελλάδα η εκπαίδευση στην Εργαστηριακή Ανδρολογία είναι ελλιπής» και αυτό το κενό έρχεται να καλύψει το εργαστήριο Ιστολογίας - Εμβρυολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, το οποίο διοργανώνει μαθήματα με θέμα την Εργαστηριακή Ανδρολογία, φέτος για έβδομη συνεχή χρονιά, σημειώνει η κ. Ζεγκινιάδου. Τα μαθήματα έχουν θεωρητικό και πρακτικό μέρος με σκοπό την καλύτερη κατανόηση των εξετάσεων, που θα αποτελέσουν αληθινό βοήθημα στον κλινικό γιατρό για την διερεύνηση της γονιμότητας. Τα μαθήματα ξεκίνησαν στις 2 Νοεμβρίου και θα ολοκληρωθούν στις 2 Μαΐου. Συνολικά θα γίνουν έξι ενότητες, με θεωρητικό και εργαστηριακό μέρος, τα οποία θα αφορούν στο σπερμοδιάγραμμα, την κρυοσυντήρηση γαμετών και εμβρύων, την γενετική και ανδρική γονιμότητα, την μικροβιολογία-ανασολογία σπέρματος και την ιστολογία όρχι.

Οπως εξηγεί η υπεύθυνη των μαθημάτων Θεοδοσία Ζεγκινιάδου, τα εν λόγω μαθήματα απευθύνονται σε γιατρούς (ανδρολόγους, ουρολόγους, γυναικολόγους) και βιολόγους, που επιθυμούν να αποκτήσουν πιο εξειδικευμένες γνώσεις για να κατευθύνουν καλύτερα τον ασθενή και γίνονται με τη συνεργασία της Ελληνικής Ενδοκρινολογικής Εταιρείας, της Πανελλήνιας Ένωσης Ενδοκρινολόγων και της Ελληνικής Ουρολογικής Εταιρείας.

Στο Εργαστήριο Ιστολογίας - Εμβρυολογίας γίνονται επίσης, εδώ και 15 χρόνια, τα σεμινάρια Βασικής Ανάλυσης Σπέρματος, που οργανώνονται από την Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ανθρώπινης Αναπαραγωγής και Εμβρυολογίας. Τα σεμινάρια αυτά διδάσκονται με το ίδιο τυποποιημένο πρόγραμμα σε πολλές χώρες του κόσμου στην τοπική γλώσσα και αφορούν αποκλειστικά τις εργαστηριακές τεχνικές του σπερμοδιαγράμματος.

Η κ. Ζεγκινιάδου προσθέτει πως από την καινούργια χρονιά θα είναι έτοιμο και ένα πρόγραμμα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης με θέμα την Ανδρική Υπογονιμότητα που θα παρέχει πληροφορίες για κλινικά και εργαστηριακά θέματα.

Έλεγχος της ανδρικής γονιμότητας

Στον άνδρα πάντοτε ο έλεγχος αρχίζει με το σπερμοδιάγραμμα. Τα μαθήματα αρχίζουν με την άποψη του Ουρολόγου και του Ενδοκρινολόγου για την διάγνωση και θεραπεία της υπογονιμότητας και συνεχίζουν με τις θεραπευτικές τεχνικές της Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής. Στο εργαστηριακό μέρος γίνεται αναφορά σε όλες τις εργαστηριακές λεπτομέρειες, όπως ο αριθμός των σπέρματοζωαρίων, η κινητικότητα τους και η μορφολογία ή πιο εξειδικευμένες μετρήσεις, όπως η μέτρηση και διαφοροποίηση του αριθμού των στρογγυλών κυττάρων.

Αρκεί το σπερμοδιάγραμμα;

Οπως εξηγεί στο ΑΠΕ-ΜΠΕ η κ. Ζεγκινιάδου «τις περισσότερες φορές για την σωστή διερεύνηση της ανδρικής γονιμότητας, χρειάζεται να γίνει και πιο ενδελεχής έλεγχος. Ο έλεγχος στο DNA των σπέρματοζωαρίων αποτελεί πλέον μια εξέταση ρουτίνας, που έχει να δώσει χρήσιμες πληροφορίες. Οπως επίσης και ο καρυότυπος, που θα αποκαλύψει τις περιπτώσεις στις οποίες η υπογονιμότητα οφείλεται σε χρωμοσωματική ανωμαλία. Στα μαθήματα που κάνουμε συζητάμε επίσης και άλλες εξετάσεις γενετικής που απαντούν σε σημαντικές ερωτήσεις όπως οι μικροελεύθερες του χρωμοσώματος Y (AZF), η κυστική ίνωση και το FISH των σπέρματοζωαρίων. Σε ξεχωριστό μάθημα γίνεται αναφορά και στην κρυοσυντήρηση του δείγματος στην τράπεζα σπέρματος. Είναι η δεύτερη ευκαιρία που έχει ένας άνδρας για να τεκνοποιήσει. Διότι υπάρχουν άνδρες που υποβάλλονται σε θεραπείες, οι οποίες είτε αποδυναμώνουν είτε καταστρέφουν τη γονιμότητά τους και με τις μεθόδους διατήρησης των σπέρματοζωαρίων στην τράπεζα σπέρματος για μεγάλα χρονικά διαστήματα λύνουν το πρόβλημα της γονιμότητάς τους».

Πώς επιτυγχάνεται το αξιόπιστο αποτέλεσμα στις εξετάσεις σπέρματος;

Η κ. Ζεγκινιάδου υπογραμμίζει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ότι «όλες οι παράμετροι του σπερμοδιαγράμματος αξιολογούνται με υποκειμενικές μετρήσεις. Αυτό είναι που κάνει την σωστή και μακροχρόνια εκπαίδευση του εργαστηριακού τόσο σημαντική. Καθιστά επίσης επιβεβλημένη την συμμετοχή του εργαστηρίου σε οργανωμένο σύστημα εξωτερικού ποιοτικού ελέγχου. Μόνο τότε το αποτέλεσμα μπορεί να θεωρηθεί αξιόπιστο και αποτελεί ουσιαστική βοήθεια στον κλινικό γιατρό».